Shikshan Prasarak Sanstha's
P.V.P. Mahavidyalaya, Kavathe Mahankal
Department of Zoology

Date: 09/08/2025

सूचना

बी.एससी.-१, २ आणि ३ च्या सर्व विद्यार्थ्यांना कळविण्यात येते की, पद्मभूषण वसंतरावदादा पाटील महाविद्यालय, कवठे महांकाळ येथील प्राणीशास्त्र विभाग १३ ऑगस्ट २०२५ रोजी **जागतिक हत्ती दिनानिमित्त** प्राणीशास्त्र विभागात **निबंध स्पर्धा** आयोजित करणार आहे. त्यासाठी सर्व विद्यार्थ्यांनी सकाळी ११.०० वाजता विभागात उपस्थित राहावे.

नोंदः इच्छुक विद्यार्थ्यांनी प्राणीशास्त्र विभागात आपले नाव नोंदवावे.

विषय

1. हत्ती – जंगलाचा रक्षक
2. हत्ती दिन: उद्देश, महत्त्व आणि आपली भूमिका
3. मानव-हत्ती संघर्ष: कारणे व उपाय
4. भारतीय संस्कृतीत हत्तीचे स्थान
5. हत्तींचे पर्यावरणीय योगदान
6. हत्तींच्या संरक्षणासाठी राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय प्रयत्न
7. हस्तीदंत व्यापार – एक जागतिक समस्या
8. हत्ती संवर्धनात तरुण पिढीची भूमिका
9. हत्ती आणि हवामान बदल
10. हत्ती दिन साजरा करण्याचे परिणाम आणि जनजागृती

Dr. Reshma A. Sanadi
Head
Department of Zoology
P.V.P. Mahavidyalaya
Kavathe Mahankal Dist-Sangli

Scanned with OKEN Scanner

Shikshan Prasarak Sanstha's
P.V.P. Mahavidyalaya, Kavathe Mahankal
Department of Zoology

Activity Report
14/08/2025

Title	**Celebration of Elephant Day: Essay Competition**
Day & Date	Wednesday , 13th August,2025
Organizer	Department of Zoology
Funding	-
Co-ordinator	**Dr. Reshma A. Sanadi** Head, Department of Zoology,
Participant	**15 Students**
Background	The Department of Zoology recently celebrate **Elephant Day**. Elephant Day is celebrated every year on **12th August** to raise awareness about the protection of elephants. The day highlights threats like **poaching, habitat loss, and human-elephant conflict**. In India, elephants are declared the **National Heritage Animal** and protected under **Project Elephant (1992).** This day reminds us of the need to **conserve elephants for ecological balance and future generations.**
Objective	• To spread awareness about the importance of elephants in maintaining ecological balance. • To educate people about threats like poaching, habitat loss, and human-elephant conflict. • To promote conservation efforts and support programs like **Project Elephant**. • To discourage exploitation of elephants for ivory, tourism, or entertainment. • To inspire communities to protect elephants as part of our cultural and natural heritage..
Conclusion	The celebration of Elephant Day reminds us of our responsibility to protect these gentle giants. By conserving their habitats, reducing human-elephant conflict, and stopping illegal hunting, we ensure their survival. Elephants are not only symbols of strength and wisdom but also vital for ecological balance, and their protection is essential for future generations.

Dr. R. A. Sanadi
Co-Ordinator and Head of Department
Head
Department of Zoology
P.V.P Mahavidyalaya
Kavathe Mahankal Dist. Sangli

Prof. (Dr.) M. K. Patil
Principal
PRINCIPAL,
Padmabhushan Vasantraodada Patil
Mahavidyalaya, K.Mahankal, Dist-Sangli

Scanned with OKEN Scanner

Shikshan Prasarak Sanstha's
P.V.P. Mahavidyalaya, Kavathe Mahankal
Department of Zoology

Date: 13/08/2025

World Elephant Day

Essay Competition

Students List

Sr. No.	Name of the student	Class	Sign
1.	Komal Hanmant Mane	B.Sc.II	Kmane
2.	Shraddha Anil Good	B.Sc.II	Sgood
3.	Payal Shankar Masal	B.Sc.II	Pmasal
4.	sanika Ravaso chougule	B.Sc II	Schougule.
5.	Sanika pandurang mane	B.Sc II	Smane.
6.	Dhanashree Ramchandra Jadhav	B.Sc.II	Dhanu
7.	Shruti Vinod Sakate.	BSc.II	SSk
8.	Pranali chandrakant Waghmare	BSc.II	Pihy
9.	Sakshi Sambhaji Mohite	BSc.III	Smohite.
10.	Nagane Mrunali Balasaheb	BSc.III	MRmali
11.	Salunkhe Pranjal Jaywant	BSc.III	PA
12.	Pawar Sneha Narayan	BSc.III	Spawar.
13.	Shivsharan Sakshi Dhanyappa	B.Sc.II	
14.	Jadhav Asmita Eknath	B.Sc.III	Ajadhav
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			

ozone day
Alzheimer's day

Scanned with OKEN Scanner

Shikshan Prasarak Sanstha's
P.V.P. Mahavidyalaya, Kavathe Mahankal
Department of Zoology

Date: 09/08/2025

To,
Mr. V. V. Koshti
Department of statistics,
P. V. P. Majhavidyalaya,
Kavathe Mahankal.

Subject: Request for Evaluation of Essay Writing competition

Respected Sir/Madam,

With respect to above subject, on behalf of the organizing committee, kindly request you to evaluate the **Essay Writing competition** to be held on 13/08/2025 at Department of Zoology, **P. V. P. Majhavidyalaya, Kavathe Mahankal.**

Your expertise and fair judgement will help us assess the participants on various parameters such as content, presentation, creativity, and overall performance. An evaluation chart has been prepared to ensure uniform and transparent assessment. We request you to kindly use the given criteria for marking and provide constructive feedback to the participants.

We shall remain grateful for your valuable time and guidance.

Thanking you,

Yours faithfully,

Head
Department of Zoology
P.V.P Mahavidyalaya
Kavathe Mahankal Dist. Sangli

Scanned with OKEN Scanner

Shikshan Prasarak Sanstha's
P.V.P. Mahavidyalaya, Kavathe Mahankal
Department of Zoology

Date: 13/08/2025

World Elephant Day
Essay Competition
Result

Rank	Name of student	Obtained Score
01	Nagane Mrunali Balasaheb.	32
02	Mane Sanika Pandurang	30
03	Mohite Sakshi Sambhaji	29
04	Mane Komal Hanmant	28
05	Pawar Sneha Narayan	27

SSPatil
(Shital S. Patil)

Head
Department of Statistics
P.V.P. Mahavidyalaya,
Kavathe Mahankal, Dist.-Sangli.

Scanned with OKEN Scanner

Page No.: 1
Date: / /

नाव :- कोमल हणमंत माने

वर्ग :- B.Sc. II [SY]

दिनांक :- 13/08/25

* भारतीय संस्कृतीत हत्तीचे महत्व *

भारतीय हत्ती हा आशियातील त्याच्या संपुर्ण प्रजातील एक सांस्कृतीक प्रतीक आहे. आणि विविध धार्मिक परंपरा आणि पौराणिक कथांमध्ये आढळतो. जगभरात हत्तीकडे एक प्राणी म्हणून पाहिले जाते. मात्र, भारतीय लोकांच्या मनात हत्तीसाठी आदराचे स्थान आहे. महाराष्ट्राचे लाडके दैवत म्हणुन गणपतीला मान दिला जातो हत्तींना सकारात्मकतेने वागवले जाते आणि कधी कधी त्यांना देवता म्हणुन पुज्य केले जाते, बहुतेकदा ते शक्ती, ज्ञान आणि सौभाग्याचे प्रतीक असतात. हिंदु धर्मात ते भगवान गणेशाचे एक रूप म्हणुन पुज्य आहे. हत्तीचे मुळ आशिया आणि आफ्रिका या दोन खंडामध्ये आहे. या विशाल प्राण्यांचे प्रागैतिहासिक पुर्वज सुमारे ६० दशलक्ष वर्षांपुर्वी आफ्रिकेत दिसले.

हत्तीला इंग्रजी भाषेमध्ये एलिफंट असे म्हणतात एलिफंट हा शब्द मुळ लॅटीन भाषेतील एलीफोस या शब्दातून आलेला आहे. हत्तीचे महत्व आपल्याला प्राचीन काळापासून दिसते. भारतीय संस्कृतीमध्ये हत्तीला खुप महत्वाचे स्थान

कॅनडीयन चित्रपट निर्माती पॅट्रिका सिम्स आणि थायलंड येथील एलिफंट रिइंट्रडक्शन फौंडेशन यांच्या संयुक्त प्रयत्नातून जागतिक हत्ती दिनाची सुरुवात झाली. २०१२ पासुन जगभर १२ ऑगस्ट हा दिवस हत्ती दिन म्हणुन साजरा करतात. भारतामध्ये २०१६ पासून हत्ती दिन साजरा करण्यास सुरुवात झाली. तत्कालीन पर्यावरण व वन राज्य मंत्री श्री अनिल माधव देवे यांनी अधिकृतपणे याची घोषणा केली होती. हत्ती हा सस्तन प्राणी असून त्याला कळपाने जंगलात राहणे आवडते. इतर प्राण्यांच्या तुलनेने हत्ती हा खुप मोठा प्राणी आहे. हत्तीच्या प्रमुख तीन प्रजाती आहेत. आफ्रिकन जंगलातील हत्ती आफ्रिकन झुडुपातील हत्ती आणि आशियाई हत्ती या मधील काही हत्तींच्या प्रजाती ह्या नष्ट होण्याच्या मार्गावर आहेत. यांची शिकार ही केवळ हस्तिदंतासाठी केली जाते. त्यावर सरकारने निर्बंध आणले.

हत्तीची रचना :

मुख्यतः हत्तीच्या शरिराची घडण आपण सर्वांना माहित्य आहे. हत्तीच्या डोक्याच्या कवटीमध्ये हवेची पोकळी असते. त्यामुळे त्याच्या डोक्याला लवचिकता आलेली असते. हत्ती हे सुपासारखे असून यामध्ये असंख्य रक्तवाहिन्या पसरलेल्या असतात. या रक्तवाहिन्यांमधून अनावश्यक उष्णताही वातावरणात फेकली जाते. त्यामुळे हत्तीच्या शरिराचे तापमान नियंत्रित होण्यास मदत होते. हत्तीचे कान हे अगदी कमी वारंवारिता ध्वनी ऐकु शकतात.

हत्तीची त्वचा :

हत्तीचा रंग राखाडी असून तो खुप टणक असतो. त्याची त्वचेची जाडी २.५ सेंटीमीटर असते तसेच हत्तीच्या पिल्लांचे केस व लालसर असून त्यांचे डोके आणि पाठीवर केस असतात. आशियाई हत्तीची त्वचा ही मोठ्या प्रमाणात केसांनी भरलेली असते. या केसांचा उपयोग शरिराचे तापमान नियंत्रित ठेवण्यासाठी केला जातो. आपण बऱ्याचदा पाहिले की, हत्ती चिखलांमध्ये लोळतात कारण त्यांच्या शरिराचे ताप

नियंत्रनात राहते. हत्ती चिखलात लोळुन आपले सुर्याच्या अतिनिल किरणापासून संरक्षण करतात. हत्तींसाठी चिखल खुप महत्वाचा असतो. चिखलात त्यांनी स्नान केले नाही तर त्यांची त्वचा खुप मोठ्या प्रमाणात खराब होऊ शकते. त्वचा जाळणे, किटकांपासून होणारा त्रास आणि आर्द्रता यांची कमतरता जाणवू शकते.

हत्तीची जीवनशैली :

हत्ती हा स्वतः शांत आणि संतान स्वभावाचा प्राणी आहे. नर हा हत्ती एकटे राहणे पसंत करतो. मादी हत्ती तिच्या पिल्लांना जन्म देते. आणि दुध पाजते. हत्ती मादीच्या गर्भधारणेचा काळ 22 महिन्याचा असतो. हत्ती गवत, लहान झुडुप, डहाळ्या, झाडाची साल आणि मुळे खातात. हत्ती दररोज 16 ते 18 तास किंवा हत्तीच्या दिवसातील जवळपास 80% वेळ खाण्यात घालवला जातो. हत्ती दररोज 149 ते 169 किलो वनस्पती खातात. झाडाची साल हा हत्तीचे आवडते खाद्य मानले जाते. त्यात कॅल्शीयम असते. जे पचना-साठी मदत करते. हत्तींना दररोज सुमारे 68 ते 90 लीटर पाणी लागते, परंतू ते 152 लिटर पर्यंत वापरू शकते. एक नर हत्ती पाच मिनिटांपेक्षा कमी वेळात 212 लीटर पाणी पिऊ शकतो.

हत्तीचे संरक्षण उपक्रम :

हत्ती हा देखील पर्यावरणाचा एक घटक आहे. त्यामुळे हत्तीचे संरक्षण करणे गरजेचे आहे. हत्तीची घटत चाललेली संख्या 1979 मध्ये 1.3 दशलक्ष वृध्दी होती. परंतू 1989 पर्यंत ती 74 टक्कांनी घटत गेली. व 2000 मध्ये आशिया खंडात 13,000 ते 16,500 कामा-साठी वापरण्यात आले होते. भारतामध्ये कामगार हत्तींची संख्या ही संशयितरित्या फक्त मोठ्या प्रमाणात त्रास देण्यासाठी पकडले जायचे असे सरकारच्या निदर्शनास आले. नंतर प्राणीकृता प्रतिबंध कायदा 1960 च्या अंतर्गत हत्तींना संरक्षण देण्यात आले. भारत सरकार किंवा कोणत्याही देशाचे सरकार प्राण्यांचे संरक्षण करण्यासाठी निरनिराळे कायदे बनवत आहे. त्याचबरोबर प्रत्येक नागरिकाने ही कोणत्याही प्राण्याची क्रुरतेने शिकार किंवा त्यांना त्रास देऊ नये.

वनसंपदेत महत्व :

वन्य प्राण्यांसाठी जंगल व गवताळ प्रदेशातील परिसंस्था राखळ हत्तींची मदत होते. समृद्ध जैवविविधतेशी ते अविभाज्यपणे जोडलेले आहेत. जैवविविधतेचे ते रक्षणकर्ते आहेत. घनदाट जंगलातील अधिवासात त्यांनी तयार केलेल्या मार्गांचा वापर अन्य पशुही करतात. हत्तींच्या पायांचे ठसेही सुक्ष्म परिसं अबाधित ठेवण्यास उपयुक्त ठरतात. या ठशांमुळे जमीनीवर तयार आलेल्या खोलगट भागात जेव्हा जेव्हा पाणी साचते तेव्ह तेथे लहान बेडुक आणि इतर जीवांसाठी निवारा उपलब्ध होतो. वन्यप्राण्यांमधील प्रमुख प्रजाती म्हणुन हत्ती जेथे राहतात त्या परिसंस्थेची जैवविविधता राखण्यास मदत करतात मानवी जीवनातही हत्तींना अगदी राजे-रजवाड्यांच्या काळ पासून महत्व आहे. हत्ती इतर प्रजातींसाठी जंगल आणि सवाना परिसंस्था राखण्यास मदत करतात. आणि समृद्ध जैवविविधतेशी अविभाज्यपणे जोडलेले आहेत.

भारतामध्ये हत्तीला देवाची उपमा दिली जाते. दक्षिण भारतातील राज्यांमध्ये हत्तींची पुजा केली जाते. मात्र, अ असूनही भारतातील हत्तींच्या संख्या झपाट्याने कमी होत आहे. भारत सरकारच्या 2017 च्या अहवालानुसार, 23 राज्यांम 27 हजार 312 हत्ती शिल्लक आहेत. हाच आकडा 2007 मध्ये 30 हजारांपेक्षा जास्त होती. हस्तीदंतासाठी हत्तीच्या शिकारीचे प्रमाण वाढल्याने हत्तींची प्रजाती धोक्यात आहे. हत्तीचे अधिवास असलेली ठिकाणे संरक्षित करण्यासाठी पर्यावरण मंत्रालयाकडुन, हत्तींची शिकार आणि तस्करी विरोधात शिक्षे तरतूद असलेले कायदे बनवले गेले आहेत.

संपुर्ण देशभरात हत्तीसाठी 28 ठिकाणे राखीव क्षे म्हणुन सरकारने घोषीत केली आहेत. पर्यावरण मंत्रालयाक एलिफंट टास्क फोर्सची निर्मिती करण्यात आली आहे. हत्तील भारतीय संस्कृतीत मानाचे स्थान आहे.